

Zachodniopomorski Program Antysmogowy

FAQ - odpowiedzi na najczęściej zadawane pytania

FINANSOWANIE PROJEKTU

1. Czy środki wypłacane dla mieszkańców przez gminy mogą być realizowane w formie zaliczki?

Decyzja o formie płatności należy do gminy.

2. Proszę o wyjaśnienie jak rozumieć, iż "Liczba audytów może nie być tożsama z liczbą zaplanowanych termomodernizacji"? (Kryterium 2.2.) Czy to oznacza, że Gmina może przewidzieć termomodernizację 15 budynków (w tym wymianę źródła ciepła), ale audyt mieć dla 20?

W ramach konkursów zostały przewidziane środki na wykonanie audytów energetycznych, które są rozliczane stawką jednostkową. Jeżeli osoba fizyczna posiada audyt energetyczny dołącza dokument do zgłoszenia. W przeciwnym wypadku w celu spełnienia minimalnego wymogu w zakresie efektywności energetycznej gmina zleci audytorowi wykonanie przedmiotowych dokumentów.

W przypadku, gdy wykonane świadectwo charakterystyki energetycznej wykluczy możliwość wymiany źródła ciepła w danym lokalu mieszkalnym (z uwagi na niespełnienie minimalnej efektywności energetycznej), koszty wykonania świadectwa mogą stanowić wydatek kwalifikowany projektu nawet jeżeli budynek nie zakwalifikuje się do dofinansowania. Gmina w takim wypadku ma możliwość wykonania audytu dla kolejnego grantobiorcy z listy.

3. Proszę o informację, co w przypadku, gdy w wyniku ankiety z mieszkańcami wyniknęło, iż wymianie źródeł ciepła poddanych ma zostać 20 budynków, a po otrzymaniu dofinansowania część mieszkańców rezygnuje i zostaje 15 budynków w projekcie. Dodatkowo - co w przypadku, gdy nie można ich zastąpić innymi?

W przypadku zmian w zakresie rzeczowym projektu, skutkującym nieosiągnięciem wskaźnika produktu, Instytucja Zarządzająca pomniejsza wartość dofinansowania proporcjonalnie do niezrealizowanego zakresu rzeczowego. Niemniej jednak każda sytuacja będzie badana indywidualnie. Wnioskodawca powinien rzetelnie szacować wartości wskaźników tak aby ich sztucznie nie zawyżać.

4. Czy beneficjenci (mieszkańcy budynków) mogą kupić materiały budowlane (zakup potwierdzony fakturą lub dokumentem równoważnym) a montaż dokonać samodzielnie? Czy podobnie można postąpić w przypadku zakupu źródła ciepła? Kupić piec, zamontować go samodzielnie?

Grantobiorcy otrzymują środki na wykonaną pracę (piec/termomodernizacja) ryczałtem. To oni decydują co będą finansować (w przypadku 2.15 wydatki muszą być zgodne z przeprowadzonym audytem) i w jakich proporcjach. W gestii gminy jest weryfikacja możliwości ubiegania się o grant oraz sprawdzenie wykonanych prac.

GRANTOBIORCY

5. Co w przypadku, w którym w mieszkaniu, w budynku wielorodzinnym, wskaźnik zapotrzebowania na energię pierwotną dla budynku będzie kształtował się na poziomie większym niż 150 kWh/m²/rok. Czy w takim przypadku wnioskodawca będzie mógł skorzystać z programu w ramach działania 2.15 ?

Nie można dofinansować instalacji w ramach 2.14 gdy wskaźnik zapotrzebowania na energię pierwotną dla budynku będzie kształtował się na poziomie większym niż 150 kWh/m²/rok. Wnioskodawca może ubiegać się o dofinansowanie do wymiany źródła ciepła i termomodernizacji w ramach 2.15 po spełnieniu wszystkich warunków określonych w kryteriach wyboru projektów.

6. Czy w sytuacji gdy grantobiorca posiada piec na ekogroszek oraz kominek, może uczestniczyć w projekcie - planuje wymienić piec węglowy na gazowy, pozostawiając kominek. Czy jeśli kominek nie jest źródłem ciepła tylko wykorzystywany jest na cele rekreacyjne to może pozostać czy należy go zlikwidować?

Wymiana ma dotyczyć podstawowego źródła ciepła. W takiej sytuacji nie ma obowiązku rezygnacji z kominka z przeznaczeniem na cele rekreacyjne.

7. Czy istnieje możliwość skorzystania przez jedną osobę z dotacji z dwóch działań 2.14 i 2.15?

Nie ma ograniczeń dotyczącej liczby wniosków składanych w ramach konkursów. Jeżeli osoba posiada dwa domy spełniające kryteria, to może złożyć wnioski w obu naborach. Nie ma możliwości otrzymania grantu na jeden budynek w ramach obu działań, ponieważ działanie 2.15 zawiera również wymianę pieca.

8. Czy z programu mogą skorzystać osoby których piec/kocioł znajduje się w pomieszczeniu gospodarczym zamiast w domu/mieszkaniu.

Jeżeli piec znajdujący się w pomieszczeniu gospodarczym służy do ogrzania mieszkania/domu to wymiana tego pieca jest możliwa w ramach programu.

9. Mieszkaniec w ramach częściowej termomodernizacji chciałby wymienić drzwi (stolarka okienna jest wymieniona) oraz piec na gazowy i podłączyć się do istniejącej sieci gazowej (nie ma możliwości podłączenia się do sieci ciepłowniczej). Czy w ramach powyższego może wnioskować o dofinansowanie w ramach działania 2.15 czy musi być spełniony warunek zarówno wymiany stolarki drzwiowej jak i okiennej. Do jakiego działania powinien zostać zakwalifikowany?

Warunki, które musi spełnić mieszkaniec będzie określał audyt energetyczny. Tam będzie wskazane czy musi wymienić stolarkę okienną czy drzwiową czy oba zespoły elementów. Działanie 2.14 dotyczy samej wymiany pieca, a działanie 2.15 wymiany pieca oraz termomodernizacji.

10. Jeśli na terenie jednej działki są wybudowane 2 domy z tym samym adresem i domki kempingowe. W jednym z domów jest prowadzona działalność gospodarcza związana z wynajmem tych domków i tam nie będą ubiegać się o dofinansowanie. Natomiast w drugim domu nie jest prowadzona działalność a osoba go zamieszkująca chciałaby się ubiegać w o

dofinansowanie. Czy będzie miała taką możliwość? Czy musi zostać podzielona najpierw działka w celu wyodrębnienia adresu i numeru działki? Jeśli prowadzona jest działalność związana z wynajmem domków kempingowych, które nie są włączone w ogrzewanie domu i ciepłej wody. Czy można się ubiegać o dofinansowanie dla osoby zamieszkującej w domu? Jak rozpatrywać działalność sezonową, która trwa 2 miesiące wakacyjne i w chwili składania wniosku może być zarejestrowana?

Jeśli pod danym adresem jest zarejestrowana działalność gospodarcza, to pomoc będzie miała znamiona pomocy publicznej, a tym samym nie będzie możliwa w ramach działań 2.14 i 2.15. Nie ma znaczenia czy jest to działalność stała czy tymczasowa, ponieważ trzeba zachować trwałość projektu przez 5 lat.

11. Czy w sytuacji gdy w budynku mieszkalnym jest zarejestrowana ale nie prowadzona działalność gospodarcza też ta sytuacja wyklucza z udziału w projekcie?

Jeżeli w danym budynku jest zarejestrowana działalność gospodarcza to wyklucza to z udziału w projekcie.

12. Czy rolnicy na KRUS często prowadzą gospodarstwa agroturystyczne są osobami uprawnionymi do otrzymania pomocy w programie?

Jeżeli chodzi o działalność rolników to jeżeli w gospodarstwie prowadzona jest tylko podstawowa rolnicza działalność wytwórcza związana z uprawą i hodowlą to wsparcie jest jak najbardziej możliwe. Jednak jeżeli w budynku jednorodzinnym, który ma być objęty projektem prowadzona jest działalność inna poza podstawową tzn. np. usługowa związana z oferowaniem usług agroturystycznych, sprzedażą domowych obiadów i temu podobna działalność wtedy wsparcie jest wykluczone.

13. Czy najemcy lokali mieszkalnych stanowiących zasób Gminy także mogą ubiegać się o grant? Dodam, że umowa najmu lokalu mieszkalnego zawierana jest na czas nieokreślony. W regulaminie jest mowa o użytkownikach z aktem własności, prawem wieczystym. Mowa jest także o ograniczonym prawie własności i stosunku zobowiązaniowym. Czy mamy rozumieć zatem, że w powyższy zapis wpisuje się przypadek najemców z najmem zawartym na czas nieokreślony (mieszkania komunalne)

Najemcy lokali mieszkalnych stanowiących zasób Gminy również mogą ubiegać się o grant. W przypadku mieszkań komunalnych w celu wymiany pieca Wniosek do Gminy w tym zakresie musi złożyć najemca - osoba fizyczna. Najemca musi posiadać także zgodę właściciela mieszkania na dokonanie wymiany pieca.

14. Czy możliwe jest skorzystanie z grantu mieszkańców, którzy są najemcami na czas nieokreślony mieszkań w bloku, w którym jest zbiorcza kotłownia. Ludzie chcieliby odłączyć się od kotłowni i wykonać w mieszkaniach indywidualne ogrzewanie (każdy realizowałby inwestycję na swój koszt).

- pierwszy przypadek - sytuacja w której mieszkańcy domu wielorodzinnego chcą zlikwidować całkowicie kotłownię i wykonać instalację nową, niskoemisyjną w każdym mieszkaniu. Mamy więc sytuację, że likwidujemy dużą wspólną kotłownię

- przypadek drugi podobny do powyższego, z tą różnicą, że w bloku nie wszyscy najemcy chcą odłączyć się od kotłowni, zatem nie zachodzi sytuacja likwidacji źródła emisji. Ta

wydaje się oczywista i w naszej ocenie podlega negatywnej kwalifikacji, ale prosimy o potwierdzenie.

Niestety sytuacja taka jest niemożliwa. W przypadku Zachodniopomorskiego Programu Antysmogowego obligatoryjnie należy wykazać zamknięcie dotychczas używanych jednostek wytwarzania energii cieplnej w postaci pieca węglowego lub kotła na węgiel. Aby otrzymać grant na wymianę 1 pieca należy wykazać zamknięcie dotychczas używanego pieca. Zatem jedynie mieszkańcy posiadający taki piec w swoich lokalach mogą go zlikwidować i zastąpić mniej emisyjnym źródłem ciepła.

WYDATKI KWALIFIKOWALNE

15. Czy zakres prac termomodernizacyjnych wynikać będzie jedynie z przeprowadzonych audytów? Czy jeśli dany beneficjent będzie (zgodnie z audytem) jedynie docieplął dach/strop to może skorzystać z pełnej termomodernizacji za kwotę 50 tys. zł? Lub gdy do wymiany będą jedynie okna to dany uczestnik powinien zostać zakwalifikowany do termomodernizacji częściowej – kwota grantu 25 tys. zł oczywiście z zastrzeżeniem, iż każdy z nich wymieni również źródło ciepła.

Zakres prac ma wynikać z audytu. Docieplenie dachu możliwe jest jedynie w przypadku pełnej termomodernizacji. W przypadku wymiany tylko okien powinien zostać zakwalifikowany do termomodernizacji częściowej

16. Jakie urządzenia grzewcze – nowe źródła ciepła nie są objęte programem?

Programem objęte są wszystkie źródła ciepła spełniające normy oraz zgodne z Uchwałą Nr XXXV/540/18 Sejmiku Województwa Zachodniopomorskiego z dnia 26 września 2018 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw. Należy również pamiętać o hierarchii wyboru źródła ciepła.

W przypadku źródeł ciepła na paliwa stałe dodatkowo nowy piec musi spełniać najważniejsze wymogi dla urządzeń wynikające z Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe:

a) Minimalna efektywność energetyczna:

75% dla kotłów o znamionowej mocy cieplnej do 20 kW,

77% dla kotłów o znamionowej mocy cieplnej powyżej 20 kW

b) Maksymalna emisja tlenku węgla (CO) - 500 mg/m³

c) Maksymalna emisja organicznych związków gazowych (OGC) - 20 mg/m³

d) Maksymalna emisja pyłu (PM) - 40 mg/m³

e) Maksymalna emisja tlenków azotu (NOx) wyrażonych jako ekwiwalent dwutlenku azotu (NO₂) - 200 mg/m³ dla kotłów na biomasę, 350 mg/m³ dla kotłów na paliwa kopalne.”

17. Czy jest możliwa w ramach działania 2.14 wymiana pieca węglowego na ogrzewanie elektryczne zasilane z paneli fotowoltaicznych?

W ramach działania 2.14 projekt może dotyczyć jedynie likwidacji źródeł ciepła opartego o spalanie węgla (piece lub kotły węglowe) i:

- podłączenie do istniejącej sieci ciepłowniczej
lub

- zastąpienie zlikwidowanego źródła nową jednostką wytwarzania energii cieplnej (w pierwszej kolejności na jednostkę wytwarzającą energię ze spalania gazu dotyczy to obszarów zgazyfikowanych (tam gdzie korzystanie z energii gazowej jest uzasadnione ekonomicznie)).

Instalacja fotowoltaiczna nie jest jednostką wytwarzania energii cieplnej. Ogrzewanie elektryczne jest dość szerokim pojęciem, dlatego trudno jednoznacznie odpowiedzieć na to pytanie. Należy jednak zauważyć, że wspierane nowe jednostki wytwarzania energii cieplnej muszą charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.

18. Czy w ramach działania 2.14 i 2.15 likwidacji może podlegać kocioł/piec opalany drewnem i węglem lub samym drewnem?

Zgodnie z regulaminem konkursu punkt 1.5 ust. 12 „Likwidacji podlega wyłącznie źródło ciepła użytkowego oparte o spalanie węgla (piece lub kotły węglowe).”

19. Czy w ramach działania 2.15 można wykonać modernizację częściową lub pełną bez wymiany pieca w sytuacji, gdy został zamontowany już piec spełniający wymagania programu?

W ramach działania 2.15 obowiązkowa jest likwidacja pieca opartego o spalanie węgla. Wniosek bez tego elementu nie kwalifikuje się do wsparcia.

20. Czy jedno źródło ciepła można wymienić na dwa źródła, tj. np. wymienić kocioł węglowy na ogrzewanie gazowe oraz ogrzewanie oparte o OZE?

W ramach projektów z działania 2.14 oraz z działania 2.15 aby dostać grant na wymianę 1 źródła ciepła należy wykazać zamknięcie 1 dotychczas używanego pieca – wymiana 1 do 1. Zatem nie ma możliwości aby jedno źródło ciepła wymienić na 2.

WSKAŹNIKI

21. W jaki sposób szacować wskaźniki do projektów bez wcześniejszych audytów?

Działania 2.14 oraz 2.15 mają charakter pilotażowy i bardzo uproszczony. Zdajemy sobie sprawę, iż ciężko jest określić wartość wskaźników bez wcześniejszych świadectw charakterystyki energetycznej dlatego też jako załącznik nr 10 do regulaminu konkursu przygotowaliśmy założenia do obliczeń emisji powstających w wyniku ogrzewania budynku. Założenia te są jednakowe dla wszystkich wnioskodawców i nie należy ich modyfikować, są bardzo uproszczone jednak pozwalają na oszacowanie wskaźników w sposób porównywalny dla wszystkich wnioskodawców bez konieczności posiadania na dzień składania wniosku świadectw charakterystyki energetycznej.

Standard energetyczny budynku wynosi w nich 90 KWh/m².

Wskaźniki te będą w toku realizacji projektów aktualizowane zgodnie z rzeczywistymi wartościami.

22. W załączniku 10 do regulaminu działania 2.14 i działania 2.15 RPO WZ nie zostały ujęte piece kaflowe. Prosimy o wskazanie jakie należy przyjąć założenia oraz wskaźniki emisji zanieczyszczeń spalania paliwa dla pieców kaflowych.

W przypadku pieców kaflowych należy przyjąć wartości jak dla węgla kamiennego.

23. Zwracam się z prośbą o wyjaśnienie kwestii obligatoryjnego w dwóch konkursach wskaźnika „zmniejszenie zużycia energii końcowej”. Chodzi o wyliczenie jego wartości bazowej.

Zgodnie z regulaminem konkursu rozdział 6.1 punkt 6 „Wartość docelowa obowiązkowego wskaźnika rezultatu Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok] na etapie aplikowania o środki powinna wynosić „0”. Wartość ta zostanie skorygowana po wykonaniu instalacji źródeł ciepła.”

Wartości bazowe wszystkich wskaźników mają wynosić „0”

24. Bardzo proszę o odpowiedź w zakresie działania 2.14, 2.15 RPO WZ. Mianowicie proszę o wyjaśnienie jaką wartość CO₂, CO, Pyłów itd. przyjąć w przypadku wyliczenia wartości ich emisji po wymianie źródła ciepła na ciepło systemowe lub gaz ziemny. Zgodnie z załącznikiem do 10 do Regulaminu kolumny są bowiem puste - czy zatem uznaje się, że w przypadku zastosowania ciepła systemowego lub gazu ziemnego wartość emisji tychże substancji jest zerowa?

W przypadku wyboru ciepła systemowego lub gazu ziemnego wartość ich emisji wynosi 0.

INNE

25. W dokumentach jest mowa o redukcji CO₂ (minimum 30%) oraz poprawie efektywności energetycznej budynku (minimum 25%) jaki dokument należy przedstawić aby udokumentować w/w zmiany? Czy mają to być audyty wykonane po zrealizowaniu przedsięwzięcia?

Gminy mają opisać plan kontroli, w którym mają znaleźć się m.in. sposób weryfikacji wskaźników. Może to być zrobione poprzez audyt ex-post, ale nie jest to konieczne. Działania – wydatki, które doprowadzą do poprawy efektywności zostaną określone przez audytorów w audytach energetycznych. Należy zweryfikować czy wszystkie zostały wykonane zgodnie z audytem, jeśli tak, to można założyć, że wskaźniki zostały osiągnięte.

26. Z treści Regulaminów konkursu wykreślone zostały zapisy dot. postępowań o udzielenie zamówienia publicznego - w jaki sposób Gmina powinna wykonać zlecenie wykonania świadectwa energetycznego i audytu energetycznego,

Zapisy zostały wykreślone z uwagi na konieczność zagwarantowania wypełnienia kryterium wykonalności wskazanego w załącznikach do regulaminów konkursów dla działań 2.14 i 2.15 nr 3.1. pn. „Zgodność z przepisami prawa krajowego i unijnego”,

zgodnie z którym „Ocenie podlega (...) uwzględnienie procedur zamówień publicznych - projekt nie może zawierać elementów finansowanych w drodze postępowania o udzielenie zamówienia publicznego”. Tym samym Gminy w celu wykonania świadczeń czy audytów nie mogą stosować trybu zamówień publicznych.

Natomiast IZ nie może narzucać innych rozwiązań gwarantujących spełnienie przedmiotowego kryterium. Przyjęte rozwiązania będą uzależnione od wewnętrznych procedur gminy, zasobów kadrowych, lub innych uwarunkowań specyficznych dla danej jst.

27. Czy mogę prosić o przesłanie linku do strony, gdzie znajdę kwoty wypłaconych zasiłków mieszkaniowych ogółem przypadająca na 1 mieszkańca? (Kryterium 4.4 Użyteczność).

Kwoty wypłaconych zasiłków są umieszczone na stronie ogłoszenia o naborze w zakładce Karty oceny projektów.

<http://www.rpo.wzp.pl/skorzystaj/nabory/214-poprawa-jakosci-powietrza-zachodniopomorski-program-antysmogowy>